

Заняття №12.

Тема. Кримінальне право. Злочин

Г. Сковорода: «Скільки зла криється всередині за гарною подобою: гадюка ховається в траві».

Чому злочини більш небезпечні для суспільства, ніж інші правопорушення?

1. Злочин

Серед правопорушень найнебезпечнішим є злочин.

Злочин, як і будь-яке інше правопорушення, є вчинком людини. Саме тому йому притаманні всі ті об'єктивні і суб'єктивні особливості, що характеризують поведінку людини. Однак, на відміну від інших вчинків людини, злочин за своєю соціальною сутністю є посяганням на відносини, що склалися в суспільстві.

Злочин завжди суперечить основним потребам і інтересам суспільного розвитку.

Для того, щоб дати найбільш узагальнююче визначення терміна, потрібно зрозуміти специфічні ознаки злочину, його найважливіші властивості.

(Джерело: Ст. 168 Філіпенко Т. М., Сутковий В. Л. Основи правознавства: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Генеза, 2017. – 208 с.)

Злочин — протиправне винне суспільно небезпечне діяння (дія чи бездіяльність), скоєне особою, яка може нести відповідальність, і передбачене Кримінальним кодексом України.

(Джерело: ст.155 Наровлянський О. Д. Основи правознавства: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Грамота, 2017. – 192 с.)

Врахування ознак злочину та їх критеріїв дає можливість класифікувати цей вид правопорушень.

Залежно від форми вини злочини можна поділити на умисні і необережні; залежно від ступеня завершеності злочинної діяльності – на закінчені і незакінчені. Кожна з таких класифікацій може розв'язувати конкретні завдання. Однак розвиток кримінального права нерозривно

пов'язаний із завданням **поглиблення індивідуалізації** кримінальної відповідальності і **покарання залежно від тяжкості злочину**.

Таким чином, основним типом класифікації злочинів є поділ за ступенем їх тяжкості.

Злочини невеликої тяжкості	Злочин, за який передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше як два роки або інше, більш м'яке, покарання.
Злочин середньої тяжкості	Злочин, за який передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше як п'ять років.
Тяжкий злочин	Злочин, за який передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше як десять років.
Особливо тяжкий злочин	Злочин, за який передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад десять років або довічне позбавлення волі.

(Джерело: Ст. 169 Філіпенко Т. М., Сутковий В. Л. Основи правознавства: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Генеза, 2017. – 208 с.)

2. Кримінальний проступок

У Кримінальному кодексі України зазначається єдиний вид кримінального правопорушення – злочин. Натомість Кримінальний процесуальний кодекс України серед кримінальних правопорушень виділяє злочини та кримінальні проступки. Запровадження в національне законодавство нового різновиду кримінальних правопорушень обумовлено здійснюваною в Україні політикою гуманізації кримінального законодавства.

Під **кримінальним проступком** пропонується розуміти передбачене законом України про кримінальні проступки діяння (дію чи бездіяльність), що не містить великої суспільної небезпеки, вчинене осудною особою, яка досягла на момент його вчинення віку відповідальності і за нього і за яке не передбачено покарання у вигляді позбавлення волі.

- Під час досудового розслідування кримінальних проступків не допускається застосування запобіжних заходів у вигляді домашнього арешту, застави або тримання під вартою.

- Для досудового розслідування кримінальних проступків дозволяється виконувати всі слідчі (розшукові) дії, передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України, окрім негласних слідчих (розшукових) дій.

3. Склад злочину

З великої кількості ознак, властивих конкретному суспільно небезпечному діянню, закон включає в характеристику складу лише суттєві, обов'язкові та типові для злочину того чи іншого виду.

Склад злочину – це сукупність встановлених у кримінальному законі об'єктивних і суб'єктивних ознак, що визначають вчинене суспільно небезпечне діяння (дію чи бездіяльність) як злочинне.

(Джерело: Ст. 170 Філіпенко Т. М., Сутковий В. Л. *Основи правознавства: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл.* – К.: Генеза, 2017. – 208 с.)

Питання для самоконтролю.

1. Поясніть поняття «злочин», «кримінальний проступок», «склад злочину».
2. Назвіть специфічні ознаки злочину, його найважливіші властивості.
3. Які існують злочини за ступенем тяжкості?
4. Назвіть елементи складу злочину.